

**CO SIĘ WYDARZYŁO? CZY
W PODRÓŻY BYŁO MIŁO? CZAS
ZAJRZEĆ DO DZIENNIKA STASIA
TARKOWSKIEGO/BILBA BAGGinsa**

**JULIA
MIŚKOWICZ**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły podstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska

Bożena Świąch

dr Beata Rola

Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji:

Co się wydarzyło? Czy w podróży było miło? Czas zajrzeć do dziennika Stasia Tarkowskiego/Bilba Bagginsa

Cele operacyjne:

Uczeń: rozumie znaczenie pojęć: pamiętnik, dziennik, dziennik z podróży, kartka z pamiętnika, zna różnice między dziennikiem a pamiętnikiem, potrafi wyszukać różnice w redagowaniu dziennika, dziennika z podróży i pamiętnika, napisać dziennik w imieniu bohatera literackiego, rozwija sprawność umysłową, kreatywność, potrafi pracować w grupie.

Metody/Formy pracy:

praca w grupach, myślenie wizualne, burza mózgów.

Środki dydaktyczne:

Henryk Sienkiewicz *W pustyni i w puszczy* (kl. V) oraz John Ronald Reuel Tolkien *Hobbit, czyli tam i z powrotem* (kl. VI), mapa Afryki, konturowa mapa Afryki, mapka Śródziemia (dostępne w wydaniach lektury), przykłady form dzienników i pamiętników (np. Joanna Olech *Dynastia Miziołków*, Sue Townsend *Sekretny dziennik Adriana Mole'a lat 13 i 3/4* lub inne wybrane przez nauczyciela – mogą to być fragmenty), *Słownik terminów literackich*, *Słownik języka polskiego*, arkusze szarego papieru, mazaki, polecenia dla grup.

Opis przebiegu lekcji:

1. Zapisanie celów lekcji i NaCoBeZU. Podział uczniów **na grupy tak, by w każdej znajdowali się uczniowie z obu klas.**
2. Grupy otrzymują przykładowe książki – dziennik, pamiętnik lub dziennik podróży. Tworzą notatkę na temat cech wspólnych i różnic w budowie tekstów. **Uczniowie ze starszej klasy, którzy wcześniej zetknęli się z omawianą formą, pomagają młodszym znaleźć informacje.** Grupy prezentują swoje rozwiązanie, wszyscy zapisują notatkę do zeszytu. Uczniowie ustalają wspólnie różnice, mogą korzystać z pomocy słowników.
3. Nauczyciel **dzieli uczniów na grupy, tym razem w obrębie poszczególnych klas.** Rozdaje uczniom kartki z poleceniem wykonania zadania – uczniowie, korzystając z lektury i mapy, zaznaczają trasę podróży bohaterów i w miarę możliwości zapisują nazwy miejsc.
4. Uczniowie analizują mapki podróży bohaterów lektur, zaznaczają trasy podróży i prezentują je na forum klasy. Uczniowie klasy starszej, mając do dyspozycji opisane mapy podróży, wcześniej kończą i prezentują efekty pracy. W tym czasie klasa V jeszcze pracuje. **Jest to praca cicha.**

5. Klasa VI dowiaduje się, że zadanie będzie polegać na napisaniu kartki z podróży Bilba (lub innego wybranego bohatera lektury), ale wcześniej wykonuje ćwiczenia językowe, polegające na zgromadzeniu słownictwa, w tym związków frazeologicznych dotyczących podróży. **Jest to praca cicha.**
6. Tymczasem klasa V prezentuje mapę Afryki z zaznaczonymi miejscami pobytu bohaterów. W momencie zakończenia pracy nad mapą klasa V dowiaduje się, że zadanie będzie polegać na napisaniu kartki z podróży Stasia Tarkowskiego (lub innego wybranego bohatera lektury).
7. **Obie klasy wspólnie** zapisują przygotowane słownictwo metodą burzy mózgów (klasa VI korzysta z efektów pracy cichej).
8. Podsumowanie lekcji: uczniowie wymieniają cechy dziennika i pamiętnika. Do kartki z podróży wklejają szczegółowe, przygotowane wcześniej NaCoBeZU, w którym powinny znaleźć się wymagania dotyczące: zapisu daty i miejsca, informacje o ważnym wydarzeniu w tym miejscu z uwzględnieniem opisu przebiegu, uczestnikach, przemyśleniach, uczuciach, opiniach, a także objętości (liczba zdań **zróżnicowana dla uczniów z klasy młodszej oraz uczniów ze specjalnymi potrzebami**) i narracji. Wcielają się w postać bohatera literackiego i piszą w jego imieniu kartkę z podróży.
9. Każdy z uczniów dokonuje samooceny, posługując się NaCoBeZU, po czym nauczyciel pisze informację zwrotną. Uczniowie, po otrzymaniu takiej informacji, powtórnie piszą zadanie, uwzględniając informację zwrotną. Na koniec ocena sumatywna zadania.

Komentarz metodyczny

1. Na lekcji poprzedzającej uczniowie kl. V omawiają krajobrazy i przyrodę Afryki, natomiast kl. VI przygody bohatera. W domu szukają opisów podróży i miejsc.
2. Na zajęcia należy przeznaczyć dwie jednostki lekcyjne. Z uwagi na dostępność gotowych wypracowań w sieci dobrze jest, gdy uczniowie piszą kartkę pod okiem nauczyciela.
3. Zamiast samooceny uczniowie mogą dokonać oceny koleżeńskiej (decyzja nauczyciela). NaCoBeZU w formie tabeli uczniowie wklejają do kartki z dziennika – zaznaczają *tak/nie* przy poszczególnych wymaganiach.
4. Nauczyciel dzieli swoją uwagę między dwie klasy, wspierając uczniów ze SPE, udzielając wskazówek wszystkim. Klasy łączone wymagają od niego koncentracji przez całe 45 minut.
5. W grupach powinni znaleźć się uczniowie o zróżnicowanych zdolnościach, w tym młodszy i ze SPE. **Uczniowie ze SPE otrzymują częściowo lub całkowicie wypełnioną mapkę, nauczyciel wskazuje im konkretny fragment w książce.**

6. Kształcone kompetencje: **kompetencje w zakresie czytania i pisania; kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się, kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.**
7. **Treści interdyscyplinarne** – geograficzno-przyrodnicze (kl. V – mapa) i historyczne (kl. VI – średniowiecze).